

De Djidji's van Nagtegaal

Nagtegaal: „M'n eerste Djidji. Zo herinner ik me mijn overgrootma, een pittige vrouw. Mijn oma Ruby, de vrouw van Papa John was ook ongeveer zo, maar meer naaister op haar Singer naaimachine.“

FOTO COLLECTIE NAGTEGAAL

Djidji Lisa, naar Mona Lisa.

Schilderijen van de ABC-eilanden, om de verbondenheid te illustreren. Want hoe verschillend onze denkwijzen ook mogen zijn, het is toch één grote liefde.

„Bon tardi“, groet Andre Nagtegaal, zittend op de vloer met de benen gestrekt en voor zich een doek waarop hij aan het schilderen is. Ik ben in het atelier, de woonkamer thuis bij de schilder, de plek en ook de houding waarbij al zijn kunstwerken tot stand (zijn ge)komen. Ik 'kende' hem reeds van de allereerste boodschappentassen van de CliniClowns Curaçao en ook van zijn schilderijen die het dagelijks leven verbeelden, met vrolijke, sprekende kleuren, waarbij altijd een (oude) Curaçaose traditie verwerkt is. En dat zijn er veel.

Tekst en foto's Solange Hendrikse

Andre Nagtegaal, geboren en getogen op Curaçao in de wijk Janwe en in het dagelijks leven werkzaam bij een lokaal dagblad als desktop publisher op de advertentieafdeling, maakt al sinds z'n tienerjaren tekeningen en schilderijen. Autodidact, die zich vanaf de schoolbanken via de tekensels heeft ontwikkeld en zich door de jaren heen zijn nu bekende stijl eigen heeft gemaakt, is zich ervan bewust dat als hij voor de kunstacademie had gekozen, zijn manier van schilderen totaal anders zou zijn geweest en hij het nooit tot deze bijzondere stijl zou hebben gebracht. In het begin deed hij ook alles verkeerd, „maar van je fouten leer je en corrigeer je, tot dat je er tevreden over bent“, zegt hij daarover.

Al sinds de middelbare school probeert hij zijn belevenissen op papier uit te beelden. Tien jaar geleden begon hij te schilderen in de stijl van Chichi (Chichi is de benaming voor de oudste zus in de familie en was tevens de naam van zijn overgrootmoeder). Hij had al tijd al een bepaald beeld in gedach-

ten, maar wist het in het begin nog niet precies weer te geven. Het originele idee echter, de cultuur naar voren brengen, heeft hij gaandeweg in zijn schilderijen verwerkt en dat werd uiteindelijk de stijl, die er altijd al was en die hij zelf heeft bedacht, zonder iemand daarbij te kopiëren. Het was gebaseerd op een geïnspireerd door zijn verleden en de band met zijn grootouders van beide kanten, die een grote bron van inspiratie voor hem zijn geweest. Hun leefwijze en tradities boeiden hem dermate, dat hij die in zijn tekeningen en schilderijen ging verwerken. Hiermee probeert hij de mens zich weer bewust te laten worden van alle oude en traditionele gewoonten en gebruiksvorwerpen en dat die niet verloren gaan.

Zijn opa van moeders kant (Papa John) was visser van beroep en leerde hem de kneepjes van het vak. De oma van vaders kant is zijn grote inspiratie geweest. Oma Dika zat vaak te breien en had een winkelje aan huis. Haar man was een vrij stille opa, die als politieman vanuit Nederland naar Curaçao was gekomen. „Vandaar de naam

Nagtegaal“, zegt de kunstenaar trots lachend.

Tradities, huidige of oud, vrolijke felle kleuren met veel contrast en dikke zwarte lijnen voor extra accent, dat is nu zijn kenmerk. Zijn kunstwerken gaf hij de naam Chichi, naar z'n groot-oma, de moeder van Papa John en om wie het allemaal draait en waar het mee bevoerd. Gaandeweg veranderde hij de naam in Djidji, om geen verwarring te veroorzaken met Serena's Art, die rond die tijd het patent kreeg op de naam Chichi, voor haar beeldjes van dikke donkere vrouwtjes.

Door bemiddeling van een bevriende eigenaar van een kralenwinkel werd hij bekend, toen die hem vroeg om enkele van zijn schilderijen te mogen gebruiken op een kunstmarkt. Nog onzeker van zichzelf, bracht hij schoofoetende enkele kleine exemplaren mee. Een paar dagen later werd hij gebeld met de vraag of hij meer schilderijen had, want ze waren allemaal verkocht. Hij kon z'n oren niet geloven, maar dat was het begin van zijn schilderijcarrière.

Begonnen in 2002, werden de

Schets met als titel 'What happens in Vegas', hiervan wil de familie de originele schets behouden.

Sierkussen op de bank.

schilderijen steeds beetje bij beetje gecorrigeerd en geperfectioneerd. Ze verkochten goed en dat dreef hem ertoe verschillende scenario's en thema's erin te verwerken. „Daily life, redu, drecha kabai, kompadè“, noem maar op. Alles wat het dagelijks leven ons biedt.“ Ideeën en onderwerpen te over, want genre kunst aanwezig in bijvoorbeeld de Curaçaose keuken,

de eettradities en een variëteit aan krioyo-gerechten, zoals mondongo, yuana, kabrittu, karko, masbango, sopi kaikai, rabu, funchi, sanger, kolebra, keit, mangusa (mand gevuld met levensbehoeften waaronder pinda's en mais). Allemaal bijzondere gerechten op het kleine eiland en genoeg stof voor z'n schilderijen. Ook bijvoorbeeld de oude gebruiksvorwerpen of de

'Atelier' waar voor Nagtegaal tijdens het werken de tijd stil blijft staan.

dans en folklore, zoals de muzik di zumbi, de tambú, seté, allemaal Curaçao-eigen en zo bijzonder voor een klein eiland, met zijn multiculturele en multi-etnische cultuur.

De tradities en gewoonten van vroeger zijn een beetje aan het vervagen en het doel van de schilderijen is dat die in onze herinnering blijven voorleven. Dit is ook belangrijk voor de huidige generatie jongeren, aangezien er begrippen zijn die je heden ten dage niet meer ziet en die niet meer bekend zijn bij hen. Om een voorbeeld te noemen, een beroep dat eigenlijk al niet meer bestaat en praktisch uitgestorven is, is de 'blekero', die gebruiksvorwerpen van blik maakte. Of bijvoorbeeld de 'kiffo', waarop vroeger met houtskool werd gekookt.

Ook speelt kleur een belangrijke rol in de schilderijen. Dat groeide uit na het allereerste bezoek van de kunstenaar aan Nederland, waar de grijs- en grauwheden van dat land enorme indruk op hem maakte. Gewend aan alle heldere, felle kleuren en vrolijkheid op Curaçao, iets waar je normaal niet bij stilstaat en als vanzelfsprekend beschouwt, besefte hij dat des te

meer toen hij weer terug was op het eiland. Het inspireerde hem om de kleur en vrolijkheid in zijn schilderijen mee te geven en dat werd sindsdien zijn kenmerk, de huidige stijl waarin hij bekendheid geniet en die hem ook herkenbaar maakt.

De schilderijen van Nagtegaal zijn niet alleen op canvas, maar alles waarop hij zijn passie kan botveren, wordt in zijn moos verandert. Zo zag ik het sierkussen op z'n sofabank, afvalhout en stukken boomstam, de oude stoel buiten op de porch, het zonnescherm in de woonkamer, allemaal veranderd in een kunstwerk.

Zijn motto 'als je krijgt, moet je ook teruggeven', hanteert hij door te doneren aan verschillende instellingen of bedrijven, waarvan de opbrengst naar een goed doel gaat. De Fundashon Santa Ros, het kankerbestrijdingsinstituut veilde zijn schilderij 'Victorious women', vrouwen met een pruik op. De opbrengst ging naar de stichting. Donaties gaan ook naar de CliniClowns Curaçao, de Stichting Siloam en het Ronald McDonald Huis. In 2010 zijn ook kalenders uitgegeven van de schilderijen.

Nagtegaals schilderijen verbeelden het dagelijks leven.

Eerdere werken, met ook een eerdere Djidji in het midden.

